

KIELIAN I WSPÓLNICY
KANCELARIA PRAWNA

ZGROMADZENIA WSPÓLNIKÓW/AKCJONARIUSZY W CZASIE #KORONAWIRUS

**Czy i jak można przeprowadzić zgromadzenie
na odległość?**

SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Kurenda i głosowanie pisemne

Zgodnie z KSH uchwały wspólników są podejmowane na zgromadzeniu wspólników. W drodze wyjątku od powyższej zasady można podejmować uchwały bez odbycia zgromadzenia wspólników, jeżeli wszyscy wspólnicy wyrażą na piśmie zgodę na (i) postanowienie, które ma być powzięte (tzw. kurenda), albo (ii) na głosowanie pisemne (art. 227 KSH).

W przypadku skorzystania z ww. trybów nie ma konieczności zwoływania zgromadzenia, niemniej jednak decyzja o sposobie głosowania należy zasadniczo do zarządu danej spółki.

KSH nie przewiduje szczegółowych zasad podejmowania uchwał w ww. trybach, regulacje w tym zakresie mogą być jednak zawarte w umowach spółek.

Należy jednak zauważyć, że nie wszystkie uchwały mogą być podejmowane poza zgromadzeniem. Dotyczy to:

1) uchwał, dla których podjęcia przepisy wymagają zwołania zgromadzenia wspólników (np. uchwała dot. dalszego istnienia spółki w sytuacji, gdy bilans wykaże stratę przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz połowę kapitału zakładowego, uchwała zatwierdzająca sprawozdanie likwidacyjne, uchwała o połączeniu, podziale lub przekształceniu spółki),

2) uchwał podejmowanych w głosowaniu tajnym (wybór lub odwołanie członków organów spółki lub likwidatorów, pociągnięcie tych osób do odpowiedzialności, sprawy osobowe).

Powyższe wyłączenia nie obowiązują spółek jednoosobowych, dla których w praktyce problem osobistego stawiennictwa nie występuje.

W doktrynie sporne pozostaje przy tym zagadnienie, czy uchwały, które zgodnie z przepisami muszą być objęte protokołem sporządzonym przez notariusza bądź stwierdzone takim protokołem, mogą być przedmiotem głosowania poza zgromadzeniem. W kontekście zbliżającego się terminu zatwierdzenia sprawozdań finansowych i sprawozdań z działalności należy jednak zauważyć, że uchwały w tym zakresie nie wymagają objęcia ani stwierdzenia ich protokołem sporządzonym przez notariusza. W związku z powyższym można stwierdzić, że uchwały podejmowane przez zwyczajne zgromadzanie „zamykające” poprzedni rok obrotowy mogą być podejmowane poza zgromadzeniem, w trybie kurendy lub głosowania pisemnego.

Mając na względzie aktualne okoliczności - utrudnione funkcjonowanie poczty i przeciążenie firm kurierskich, przygotowania do skorzystania z głosowania w ww. trybach należy rozpocząć z większym niż zazwyczaj wyprzedzeniem.

Środki komunikacji elektronicznej

Ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw („**Nowelizacja**”), która weszła w życie jeszcze w dniu 31 marca 2020 r., wprowadzono do KSH szereg ułatwień w zakresie odbywania posiedzeń organów spółek handlowych.

Zgodnie ze znowelizowanym art. 234¹ KSH w zgromadzeniu wspólników można wziąć udział również przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Dotychczas było to możliwe jedynie, gdy dopuszczała to umowa spółki, warto więc sprawdzić, czy umowa spółki nie przewiduje już postanowień w tym zakresie.

O możliwości udziału w zgromadzeniu wspólników w ww. sposób postanawia zwołujący to zgromadzenie (co do zasady zarząd). Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej obejmuje w szczególności:

1) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym wszystkich osób uczestniczących w zgromadzeniu wspólników, w ramach której mogą one wypowiadać się w toku obrad zgromadzenia wspólników, przebywając w innym miejscu niż miejsce obrad zgromadzenia wspólników, oraz

2) wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku zgromadzenia wspólników.

Powyższa regulacja umożliwia zatem przeprowadzenie zgromadzenia np. poprzez telekonferencję czy wideokonferencję. Należy jednak zwrócić uwagę, że aby skorzystać w takiej formie niezbędne jest przyjęcie przez radę nadzorczą spółki, a w jej braku przez wspólników, regulaminu określającego szczegółowe zasady udziału w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Regulamin nie może określać wymogów i ograniczeń, które nie są niezbędne do identyfikacji wspólników i zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej. Przyjęcie regulaminu może nastąpić uchwałą wspólników bez odbycia zgromadzenia, jeżeli wspólnicy reprezentujący bezwzględną większość głosów wyrażą na piśmie zgodę na treść tego regulaminu. Ponieważ wymagana jest tu forma pisemna, warto jak najszybciej przystąpić do sporządzenia projektu ww. regulaminu i przekazać go wspólnikom tak, aby zdążyli oni odesłać do spółki pisemne zgody. W przypadku spółek, w których działają rady nadzorcze, zgodnie z Nowelizacją posiedzenie rady nadzorczej może również odbyć się z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Warto również zauważyć, że zgodnie z Nowelizacją w odniesieniu do zgromadzeń wspólników zwołanych przed dniem 31 marca 2020 r., zwołujący je może postanowić o umożliwieniu uczestnictwa w nim w opisanym powyżej trybie, o którym mowa w art. 234¹ KSH, z zastrzeżeniem jednak obowiązku poinformowania o tym w trybie przewidzianym dla zwołania zgromadzenia wspólników i nie później niż na 4 dni przed dniem odbycia zgromadzenia wspólników.

Zwołanie zgromadzenia wspólników

Zwracamy również uwagę, że zgromadzenie wspólników zwołuje się za pomocą listów poleconych lub przesyłek nadanych pocztą kurierską, wysłanych co najmniej dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia wspólników. Alternatywnie, zawiadomienie może być wysłane wspólnikowi pocztą elektroniczną, jeżeli uprzednio wyraził na to pisemną zgodę, podając w tym celu adres e-mail.

W zaproszeniu należy oznaczyć dzień, godzinę i miejsce zgromadzenia wspólników oraz szczegółowy porządek obrad. W przypadku zamierzonej zmiany umowy spółki należy wskazać istotne elementy treści proponowanych zmian. Ponadto, zgodnie z Nowelizacją w przypadku, gdy udział w zgromadzeniu wspólników ma nastąpić przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w zawiadomieniu należy dodatkowo zamieścić informacje o sposobie uczestniczenia w tym zgromadzeniu, wypowiadania się w jego trakcie, wykonywania na nim prawa głosu oraz wniesienia sprzeciwu od podjętej wówczas uchwały bądź uchwał.

SPÓŁKI AKCYJNE

Środki komunikacji elektronicznej

W odniesieniu do spółek akcyjnych Nowelizacja wprowadza analogiczną zmianę dotyczącą udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej - udział w walnym zgromadzeniu można wziąć również przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, chyba że statut spółki stanowi inaczej (art. 406⁵ KSH). O skorzystaniu z ww. trybu również decyduje zwołujący to zgromadzenie (co do zasady należy to do zarządu).

Środki komunikacji elektronicznej mogą obejmować w szczególności:

1) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym wszystkich osób uczestniczących w walnym zgromadzeniu, w ramach której mogą one wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w innym miejscu niż miejsce obrad walnego zgromadzenia, oraz

2) wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku walnego zgromadzenia.

W przypadku spółek akcyjnych obowiązek przyjęcia regulaminu określającego szczegółowe zasady udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystywaniu środków komunikacji elektronicznej należy wyłącznie do rady nadzorczej, przy czym rada nadzorcza może podejmować uchwały także w trybie pisemnym lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (stosownie do znowelizowanego art. 388 i art. 406⁵ KSH). Regulamin nie może określać wymogów i ograniczeń, które nie są niezbędne do identyfikacji akcjonariuszy i zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej.

W odniesieniu do spółek publicznych niezbędne jest dodatkowo zapewnienie transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym (obowiązek ten nie narusza to obowiązków informacyjnych określonych w przepisach o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych).

W przypadku walnych zgromadzeń zwołanych przed dniem wejścia w życie Nowelizacji, tj. przed 31 marca 2020 r., zwołujący je może postanowić o umożliwieniu uczestnictwa w nim przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, z zastrzeżeniem obowiązku poinformowania o tym w trybie przewidzianym dla zwołania walnego zgromadzenia i nie później niż na 4 dni przed dniem odbycia walnego zgromadzenia.

Uprawnienie do uczestniczenia z walnym zgromadzeniu

W kontekście udziału w walnym zgromadzeniu, należy zwrócić uwagę, że akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki niepublicznej, jeżeli dokumenty akcji zostaną złożone w spółce co najmniej na tydzień przed terminem tego zgromadzenia i nie będą odebrane przed jego ukończeniem. Zamiast akcji może być złożone zaświadczenie wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, w banku lub firmie inwestycyjnej mających siedzibę lub oddział na terytorium Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wskazanych w ogłoszeniu o zwołaniu walnego zgromadzenia.

Akcje na okaziciela mające postać dokumentu dają prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej, jeżeli dokumenty akcji zostaną złożone w spółce nie później niż w dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu i nie będą odebrane przed zakończeniem tego dnia. Zamiast akcji może być złożone zaświadczenie wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, w banku lub firmie inwestycyjnej mających siedzibę lub oddział na terytorium Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wskazanych w ogłoszeniu o zwołaniu walnego zgromadzenia.

W związku z powyższym oraz mając na uwadze aktualne obostrzenia związane z epidemią, konieczność złożenia spółce dokumentów akcji lub zaświadczeń należy uwzględnić przy planowaniu walnego zgromadzenia tak, aby przewidzieć wystarczającą ilość czasu na dokonanie ww. czynności.

Głosowanie korespondencyjne

Zgodnie z art. 411¹ KSH akcjonariusz spółki publicznej może oddać głos na walnym zgromadzeniu drogą korespondencyjną, jeżeli przewiduje to regulamin walnego zgromadzenia. W takim przypadku, spółka publiczna ma obowiązek niezwłocznie udostępnić na swojej stronie internetowej formularze dotyczące projektów uchwał, pozwalające na korespondencyjne wykonywanie prawa głosu.

Spółka publiczna musi też podjąć odpowiednie (proporcjonalne do celu) działania służące identyfikacji akcjonariusza głosującego drogą korespondencyjną.

Warto również pamiętać, że drogą korespondencyjną możliwe jest również złożenie przez akcjonariusza sprzeciwu, a spółka ma obowiązek zaprotokołowania takiego sprzeciwu.

Głosy oddane korespondencyjnie uwzględnia się przy obliczaniu kworum oraz wyników głosowania, o ile spółka otrzymała je nie później niż w chwili zarządzenia głosowania na walnym zgromadzeniu. Akcjonariusz, który oddał głos korespondencyjnie, traci prawo oddania głosu na walnym zgromadzeniu (głos oddany korespondencyjnie może jednak zostać odwołany przez oświadczenie złożone spółce).

Udział notariusza

Zgodnie z art. 421 KSH uchwały walnego zgromadzenia powinny być umieszczone w protokole sporządzonym przez notariusza. Stąd też niezbędna jest obecność notariusza na posiedzeniu walnego zgromadzenia. Nowelizacja nie wprowadziła jakichkolwiek zmian w tym zakresie. W związku z powyższym pewnym rozwiązaniem pozwalającym na zachowanie bezpieczeństwa osób uczestniczących w walnym zgromadzeniu byłoby ograniczenie kręgu osób obecnych „fizycznie” na walnym zgromadzeniu do osoby otwierającej zgromadzenie, przewodniczącego oraz notariusza, przy udziale pozostałych osób z wykorzystaniem środków komunikacji na odległość. Sposób procedowania (w tym kwestie techniczne) powinien być jednak każdorazowo uzgadniany z notariuszem.

OBOWIĄZKI SPRAWOZDAWCZE

Nowelizacja nie wprowadziła wprost przepisów przedłużających terminy na sporządzenie i zatwierdzenie sprawozdań finansowych i sprawozdań z działalności jednostek. Takie uprawnienie zostało zarezerwowane dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

I tak, w odniesieniu do terminów sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych (i sprawozdań z działalności jednostek), Minister Finansów w dniu 31 marca br. wydał rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji. Zgodnie z § 3 tego rozporządzenia przedłużono m.in. termin na sporządzenie jednostkowego i skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności jednostki i grupy kapitałowej, a także termin na zatwierdzenie sprawozdań finansowych, określone w przepisach ustawy o rachunkowości, i to o 3 miesiące. W przypadku natomiast jednostek prowadzących działalność, do której stosuje się przepisy ustaw określonych w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (np. spółki giełdowe), ww. terminy przedłużono o 2 miesiące.

Ponadto, w dniu 7 kwietnia br. Minister Finansów wydał, mające zastosowanie m.in. do spółek publicznych, rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wykonania niektórych obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych. Zgodnie z § 21 tego rozporządzenia:

- 1) termin publikacji raportów kwartalnych i skonsolidowanych raportów kwartalnych za kwartały rozpoczynające się po dniu 31 grudnia 2019r., jednak nie później niż w dniu 1 maja 2020 r., obowiązujący na podstawie § 79 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim – przedłużony został o 60 dni,
- 2) termin publikacji raportów rocznych i skonsolidowanych raportów rocznych sporządzonych za rok obrotowy kończący się po dniu 30 grudnia 2019 r., jednak nie

później niż w dniu 30 kwietnia 2020 r., obowiązujący na podstawie § 79 ust. 7 rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1 powyżej – przedłużony został o 2 miesiące.

Należy przy tym pamiętać, że terminy publikacji raportów okresowych określone są przez emitentów z góry, zgodnie z § 80 rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1 powyżej. W związku z powyższym ewentualna zmiana tych terminów powinna nastąpić z zachowaniem wymogów określonych ww. przepisem, tj. 1) w formie raportu bieżącego, 2) w terminie nie późniejszym niż na dwa dni przed przekazaniem raportu okresowego w nowym terminie oraz przed dotychczasową datą przekazania raportu okresowego (o ile raport okresowy ma zostać przekazany po tej dacie).

KIELIAN I WSPÓLNICY
KAN CELARIA PRAWNA

KANCELARIA PRAWNA

KIELIAN I WSPÓLNICY SP. J.

ul. Grzybowska 2/43 (III p.)

00-131 Warszawa

T +48 22 125 50 16

www.klegal.pl